

2

Vragenuur: Vragen Erkens

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 12.3 van het Reglement van Orde.

Vragen van het lid Erkens aan de minister voor Klimaat en Energie over **het artikel "Energiebedrijven in de fout met prijsverhoging: te laat aangekondigd"**.

De voorzitter:

Aan de orde is het mondelinge vragenuur. Ik heet de minister voor Klimaat en Energie van harte welkom, de Kamerleden, de mensen op de publieke tribune en de mensen die op een andere manier dit mondelinge vragenuur volgen. Ik geef het woord aan de heer Erkens van de VVD. Die heeft een vraag aan de minister over het artikel "Energiebedrijven in de fout met prijsverhoging: te laat aangekondigd". Het woord is aan de heer Erkens van de VVD.

De heer Erkens (VVD):

Dank u, voorzitter. De hoge energieprijzen zorgen niet alleen voor hoge kosten voor de Nederlandse huishoudens. Ze zorgen ook voor grote onzekerheid en stress. Wat staat me volgende maand weer te wachten, denken veel mensen. Het is dan ook niet voor niks dat er gewerkt wordt aan een prijsplafond en de terugkeer van vaste contracten. Meer zekerheid in deze onzekere energiemarkt is cruciaal. En dan plots besluiten verschillende energieleveranciers hun tarieven te verhogen zonder dit tijdig aan te kondigen. Dit vinden wij onbegrijpelijk en onrechtvaardig. De ACM reageerde hier glashelder op. Het verhogen van tarieven moet 30 dagen van tevoren worden aangekondigd. De energieleveranciers mogen zich niet verstoppen achter de kleine lettertjes in hun contracten. De regels gelden immers voor alle energieleveranciers, ongeacht wat ze hun klanten nu proberen wijs te maken. Die regels zijn er ook om huishoudens te beschermen. De VVD wil dat de minister optreedt om deze situatie terug te draaien en ook om een duidelijk signaal af te geven richting deze energieleveranciers.

Voorzitter. Hierover heb ik een aantal vragen. Hoe gaat de minister ervoor zorgen dat bedrijven zich aan die afgesproken regels houden? Kan de minister ervoor zorgen dat deze tariefswijzigingen worden teruggedraaid en op welke termijn? Waarom deelt de ACM geen pittige boetes uit voor dit gedrag en heeft de ACM daar nu voldoende mandaat voor?

Voorzitter. Dit voorval is onderdeel van een groter probleem. Waar consumenten vroeger konden overstappen als ze ontevreden waren, kan dit momenteel niet. Ze zitten klem, er worden geen contracten aangeboden en de enkele contracten die op de markt zijn, hebben torenhoge tarieven die veel hoger zijn dan in het contract dat ze nu hebben. We zagen een aantal weken terug dat ook de terugleververgoedingen op zonnestroom zijn aangepast, dat vorige winter consumenten hun voorschotten kwijtraakten wanneer hun energieleverancier omviel in de winter en dat ze daarna nergens terecht konden. We zien dus gewoon dat er te weinig consumentenbescherming is in deze energiemarkt.

Voorzitter. Dit kan niet langer zo. De consument moet beter beschermd worden, vooral nu. Deelt de minister deze opvatting? Wat gaat de minister doen om de consumentenbescherming op de energiemarkt te verbeteren? Hoe snel kan de minister deze acties in werking stellen? Wanneer informeert hij de Kamer hierover en wat heeft hij de laatste dagen en weken op dit onderwerp gedaan?

Dank u, voorzitter.

De voorzitter:

Dank u wel. Het woord is aan de minister.

Minister Jetten:

Dank u wel, voorzitter. Dank aan de heer Erkens voor het stellen van deze vraag, want ik ben eigenlijk heel blij dat we hier vandaag in deze plenaire zaal ook bij stil kunnen staan. Ik heb namelijk net als u allen afgelopen vrijdag kennisgenomen van de berichten dat een aantal energieleveranciers per oktober hun tarieven hebben verhoogd en dat dat ook volgens de ACM te laat is aangekondigd richting de klanten van die bedrijven. Ik vind dat zeer onwenselijk. De heer Erkens gebruikte zelf het woord "onbegrijpelijk". Ik begrijp natuurlijk dat tarieven van energieleveranciers kunnen stijgen als gevolg van hogere inkoopprijzen voor gas en elektriciteit. Maar juist in tijden van grote onzekerheid op de energiemarkt en meerdere prijsstijgingen is het extra van belang dat de consument goed wordt beschermd en tijdig wordt geïnformeerd over wijzigingen die in een contract en een levering plaatsvinden. We hebben daar met elkaar regels voor vastgesteld. Ook energieleveranciers hebben zich aan die regels te houden. Dat betekent simpelweg: als je rekening gaat stijgen, moet je als consument ook voldoende tijd hebben om je daarop voor te bereiden of om een andere leverancier te kiezen.

Dat die prijsstijgingen pas zo kort van tevoren zijn aangekondigd, is volgens de ACM in strijd met de wet. Daar is de ACM afgelopen vrijdag glashelder over geweest. Ik heb afgelopen vrijdag ook zelf contact opgenomen met de leveranciers en de ACM. De ACM heeft sinds vrijdag eigenlijk consistent uitgedragen dat die 30 dagen de termijn is die geldt. Energiebedrijven verwijzen naar de afspraken die zij als sector hebben gemaakt en die ook in hun eigen algemene voorwaarden zijn verwerkt; de heer Erkens verwees daar ook naar. Daarin staat tien dagen, maar dat is irrelevant, want de wet is helder. De wet zegt: 30 dagen. De ACM heeft als onafhankelijk toezichthouder de bedrijven daar dan ook op aangesproken en voert nu zeer intense gesprekken met die bedrijven. Mocht dat niet tot wijziging leiden in de praktijk die die energieleveranciers toepassen, dan is het ook aan de ACM om daar juridische middelen voor in te zetten en op deze energieleveranciers te handhaven.

Ik heb vandaag begrepen — ik denk dat dat anderen ook bekend is — dat in ieder geval een van deze bedrijven heeft aangekondigd vanaf 1 november de termijn van 30 dagen te gaan hanteren. Dat is natuurlijk een goede eerste stap, maar ik verwacht van alle energieleveranciers dat ze zich niet pas vanaf 1 november aan de wet houden, maar per direct en met terugwerkende kracht. Mijn oproep vanaf hier richting de energieleveranciers is dan ook: voorkom dat de ACM die juridische middelen moet inzetten en op u moet

gaan handhaven; luister naar de ACM, die glashelder is, en hanteer vanaf nu die termijn van 30 dagen.

Tot slot, voorzitter. De heer Erkens benadrukt terecht dat in deze tijden van grote onzekerheid en deze energiecrisis consumentenbescherming van groot belang is. We hebben in Nederland lang gevierd dat we eigenlijk een maximale keuzevrijheid hebben op de energiemarkt. Dat heeft ons ook veel gebracht, met prijsdalingen en ook een betere service vanuit energieleveranciers. Maar juist in deze grillige tijden is de consument onbeschermd en dus ook kwetsbaar voor allerlei risico's die op die consument worden afgewenteld. Ik heb afgelopen dinsdag een brief aan de Kamer gestuurd. Ik begrijp dat dat in het geweld van Prinsjesdag misschien wat is ondergesneeuwd. Ik heb in die brief laten weten dat we niet alleen werken aan een reële overstapvergoeding, zodat er meer vaste contracten kunnen komen, maar ook dat de ACM strenger zal gaan toezien, zowel op nieuwe toetreders tot de energiemarkt als op energieleveranciers die al actief zijn op de Nederlandse energiemarkt. In de nieuwe energiewet, die we hopelijk met spoed in de Kamer kunnen behandelen, komen ook meerdere elementen voor betere consumentenbescherming. Als we de salderingsregeling hier binnenkort kunnen behandelen, gaan we ook wat doen aan de wijzigingen in de terugleververgoedingen. Ik heb vorige week ook het onderzoek met de Kamer gedeeld, naar aanleiding waarvan we lessen trekken uit de faillissementen van energiebedrijven die vorig jaar hebben plaatsgevonden.

De heer Erkens (VVD):

De minister zei het vrij helder: het is gewoon in strijd met de wet; het mag gewoon niet. Maar het is wel gebeurd. En blijkbaar geven bedrijven aan: vanaf 1 november gaan we ons aan die wet houden. Dat is inderdaad te laat. Het gaat er niet alleen om dat we per direct handhaven dat al die bedrijven zich aan die wet houden, maar het gaat ook over de situatie dat consumenten die nu hierdoor getroffen zijn en die misschien een week van tevoren de tijd kregen om zich hierop voor te bereiden, ontzettend in de knel zijn gekomen. De prijzen zijn torenhoog. Mensen proberen zo goed en kwaad als het kan hun budget voor die maand rond te krijgen en dan krijgen ze ineens op vrijdag te horen: volgende week gaat u meer betalen. Dat is dus zonder de termijn van 30 dagen. Ik wil de minister echt vragen wat hij voor die consumenten gaat doen. Het is goed dat de ACM nu die gesprekken voert, maar ik vind ook dat de minister vanuit zijn positie zelf met de energieleveranciers aan tafel moet gaan zitten, met de vuist op tafel moet slaan en er gewoon voor gaat zorgen dat de consumenten niet in de knel zitten. Want dat zitten ze nu.

De energieleveranciers hebben de overheid de komende maanden ook nodig. Zij maken zich ook zorgen om de winter. Ze kijken naar het prijsplafond. Dat moet je in samenspraak met elkaar afspreken. Zij hebben er ook belang bij dat ze die onderhandelingen nog op een professionele manier met deze overheid kunnen aangaan. Als zij zich niet aan de wet houden, vind ik dat de minister op de tafel mag slaan om ervoor te gaan zorgen dat dit onrecht rechtgezet wordt. Ik hoor graag wat de minister de komende dagen concreet op dit vlak gaat doen.

Minister Jetten:

Ik ben het eens met de heer Erkens dat we vorige week een hele belangrijke stap hebben gezet met elkaar, namelijk het invoeren van een prijsplafond per 1 januari aanstaande. Dat biedt veel meer zekerheid en voorspelbaarheid voor de consument. Dat prijsplafond kunnen we waarmaken dankzij de heel grote stap die de energieleveranciers zelf hebben gezet. Zij nemen een groot deel van de uitvoering op zich. We zijn nu ook volop bezig om dat met mijn ministerie, het ministerie van Financiën, de RVO en de energieleveranciers met spoed uit te werken, zodat het op tijd kan worden geïmplementeerd. Juist als je met die belangrijke beweging, een prijsplafond voor meer rust en voorspelbaarheid voor de consument, bezig bent, komt zo'n prijswijziging op zeer korte termijn eigenlijk als een donderslag die het vertrouwen dat je met elkaar aan het opbouwen bent, voor een deel ook weer tenietdoet. Mijn oproep aan de energieleveranciers is dus nogmaals de volgende. De toezichthouder ACM is glashelder: hanteer 30 dagen en doe dat niet vanaf 1 november, maar per direct. Dat standpunt is natuurlijk ook overgebracht aan de energieleveranciers. Ik zal dat ook blijven doen, zolang zij niet de aanwijzingen van de ACM opvolgen. Het is aan de ACM om in de komende dagen te bepalen of zij naast de indringende gesprekken die zij voert, ook al op korte termijn handhaving op de energieleveranciers gaat toepassen.

De heer Erkens (VVD):

Voorzitter, afrondend. De ACM kijkt er nu naar en heeft gesprekken. Volgens mij is de wet gewoon overtreden. Wat mij betreft hoort daar gewoon een sanctie bij. De regels zijn gewoon overtreden. Zij hebben zich daar niet aan gehouden. Ten eerste wil ik graag een reactie van de minister daarop. Ten tweede blijf ik gewoon denken dat alleen een oproep aan de energieleveranciers niet voldoende zal zijn. Het gaat ook om de consumenten die op vrijdag getroffen werden door dit nieuws en die nu in grote onzekerheid zitten. Zij willen de komende dagen helderheid krijgen. Ik wil graag van de minister weten wat hij de komende dagen gaat doen richting de energieleveranciers om ervoor te zorgen dat consumenten hier niet meer mee geconfronteerd worden.

Minister Jetten:

Voorzitter. De snelste route om de termijn van 30 dagen te handhaven en om daarvan effect te krijgen, is dat de onafhankelijke toezichthouder daarop ingrijpt. De bevoegdheden daarvoor liggen nou eenmaal bij de ACM en niet bij de minister. Ik ben het er wel mee eens dat ik vanuit mijn rol — ik heb nu veel contact met de energieleveranciers om dat prijsplafond voor elkaar te krijgen — elk moment benut om de energieleveranciers te wijzen op hun verantwoordelijkheid om tijdig met de consument te communiceren over eventuele prijsstijgingen, om hen te wijzen op de wettelijke termijn van 30 dagen en om te benadrukken dat zij de verantwoordelijkheid hebben om die termijn van 30 dagen per direct toe te passen. Als ik dit zo zie, ga ik dat met de volle steun van 150 Kamerleden doen. Mochten we de komende weken zien dat het handhaven door ACM en de gesprekken die de ACM met de energieleveranciers voert, onvoldoende effect sorteren, dan betekent dat volgens mij wat voor het mandaat of de middelen die we de ACM hebben gegeven om toe te zien op de energieleveranciers. We zullen dat dan natuurlijk verwerken in de verschillende wet- en regelgeving

die we op korte termijn met elkaar behandelen, juist om de marktordering op de energiemarkt nog beter voor elkaar te krijgen.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Erkens, voor het stellen van de mondelinge vraag. U kunt gaan zitten, trouwens.

Er is een aantal vervolgvragen. Ik verzoek de leden om een korte vraag te stellen, zonder een hele uitgebreide inleiding. Allereerst de heer Kops, PVV

De heer Kops (PVV):

Terwijl de torenhoge energierekening de huishoudens de financiële afgrond in duwt, doet het kabinet veel en veel te weinig voor hen en maken de energiebedrijven gigantische winsten. Nu willen diezelfde energiebedrijven de tarieven per 1 oktober verder gaan verhogen.

De voorzitter:

Wat is uw vraag?

De heer Kops (PVV):

Nou, voorzitter, ik mag toch wel een korte inleiding doen? Alstublieft.

De wet is vrij helder, die zegt: dat mag helemaal niet. Nu horen we hier de minister zeggen: de ACM moet het maar gaan bekijken en handhaven, en moet kijken of er juridische procedures mogelijk zijn.

De voorzitter:

U bent echt te lang bezig. Excuus. Iedereen heeft 30 seconden dus ik wil ook echt aan de leden vragen om de vraag niet uitgebreid in te leiden. Gaat uw gang. Uw vraag.

De heer Kops (PVV):

Voorzitter, alstublieft. Dan is de vraag: wat gaat de minister nu zelf doen? De minister moet gewoon ingrijpen. Het enige wat hier telt is de keiharde toezegging van de minister dat die tarieven niet omhoog gaan. Kan hij dat zo toezeggen? Ja of nee?

Minister Jetten:

Het ingrijpen is aan de ACM. De ACM heeft afgelopen vrijdag meteen gereageerd toen dit nieuws bekend werd. De ACM heeft meteen laten weten dat de wet kraakhelder is: de energieleveranciers hebben een termijn van 30 dagen om hun consumenten te informeren, zodat de consument in staat is om weg te gaan bij die leverancier als hij het niet eens is met de prijsstijgingen die worden doorgerekend. De snelste manier om nu effect bij de energieleveranciers te sorteren, is niet om de minister nieuwe wet- en regelgeving te laten maken, maar om de onafhankelijke toezichthouder de bestaande wet- en regelgeving te laten toepassen. Daar heb ik de afgelopen dagen contact over gehad met de ACM. Zij zijn zeer indringend bezig sinds afgelopen vrijdag. Dat sorteert al effect. Eén leverancier heeft namelijk aangekondigd zich beter te gaan gedragen per 1 november.

Dat vind ik ook veel te mager, want dat moet per direct. Dat geldt voor alle energieleveranciers.

De heer Omtzigt (Lid Omtzigt):

Consumenten kunnen niet naar een andere energiemaatschappij, dus dat is een lege huls. Ze kunnen twee dingen doen: bezwaar maken of geen bezwaar maken. Als ze een week wachten met bezwaar maken terwijl de ACM kijkt of er gehandhaafd wordt, en er vervolgens niet gehandhaafd wordt, zijn ze de sjaak, en moeten ze honderden euro's extra betalen.

De voorzitter:

Uw vraag?

De heer Omtzigt (Lid Omtzigt):

Moeten mensen nu bezwaar maken? Gaan wij mensen vanuit de Kamer oproepen om een voor een 3 miljoen brieven naar de energieleveranciers te schrijven, of kunnen ze erop vertrouwen dat de ACM of de minister, die erover onderhandelt om miljarden aan de energiemaatschappijen te geven, ervoor zorgt dat de wet gehandhaafd wordt? Welke van de twee wordt het?

Minister Jetten:

De ACM zelf heeft een voorbeeldbrief gepubliceerd die consumenten kunnen gebruiken richting hun energieleveranciers. Maar ik ben het met de heer Omtzigt eens, als ik zijn vraag zo mag interpreteren, dat het van de zotte zou zijn als al die consumenten nu individueel die brieven naar de energieleveranciers moeten sturen. Ik ben dus ook een zeer groot voorstander van handhavend optreden door de ACM, zodat in één actie de energieleveranciers worden gewezen op de wettelijke 30 dagentermijn en de energieleveranciers zich daaraan gaan houden.

De heer Bontenbal (CDA):

De Autoriteit Consument & Markt moet zich ook richten op toezicht op redelijke tarieven. De tarieven moeten dus redelijk zijn. Dat wordt ook ontzettend belangrijk als we met prijsplafonds gaan werken en een compensatiemechanisme gaan verzinnen. Het moet dus gebaseerd zijn op een prudente inkoopstrategie. Kan de minister mij garanderen dat de ACM in staat is om goed te beoordelen of energieleveranciers redelijke tarieven hanteren?

Minister Jetten:

Het verschilt natuurlijk echt per energieleverancier hoe goed de inkoopstrategie is en in hoeverre deze in staat is om nu nog enigszins acceptabele prijzen aan de consumenten door te rekenen. In de komende maanden is dat ook het spel tussen de energieleveranciers: wie kan het beste inkopen en wie kan het beste product aan zijn klanten aanbieden? Bij de uitwerking van het prijsplafond willen we voorkomen dat we energiebedrijven gaan overcompenseren. Dat heb ik vorige week ook heel helder gehoord vanuit de Kamer. Dat wil ik natuurlijk zelf ook. Want we voeren een prijsplafond in omdat we consumenten willen beschermen tegen onzekerheid en onvoorspelbaarheid, niet omdat we energieleveranciers willen stutten. We zullen

bij de vaststelling van de vergoeding voor het prijsplafond heel scherp kijken, zodat het niet gaat leiden tot allerlei overwinsten bij een deel van die energieleveranciers. Tussen dat vijftigtal energieleveranciers zal verschillen hoeveel je ervan profiteert of niet. We gaan daar natuurlijk erg streng op toezien. De ACM kan daar ook bij meekijken. Maar ik denk dat we eerder bij de faillissementen van een aantal energieleveranciers hebben gezien dat het goed zou zijn als de ACM vaker inzicht heeft in bijvoorbeeld de liquiditeitspositie van een energiebedrijf, zodat we ook veel eerder kunnen ingrijpen als we zien dat iets misgaat.

De heer Van Baarle (DENK):

Dit is op dit moment de grootste zorg in Nederlandse huishoudens. Er zijn gewoon energiebedrijven die zich niet aan de wet houden door met zo'n tariefsverhoging te komen en zich niet aan die 30 dagen te houden. Wat is het voor signaal als op zo'n moment, terwijl de wet gewoon wordt overtreden, de ACM zegt: we gaan met die bedrijven in gesprek? Dat betekent dus nog langer onzekerheid voor de mensen in Nederland. Er wordt tegen mensen gezegd: ga maar een bezwaarschrift indienen. De mensen die nu dus zelf de dupe zijn, moeten maar een brief gaan sturen. Dat is toch totaal de omgekeerde wereld? De overheid moet die mensen beschermen.

Minister Jetten:

Daarvoor hebben we de wet en onafhankelijke toezichthouders. Tot nu toe is de ACM ook niet geweken van het glasheldere standpunt dat zij vrijdag hebben ingenomen. De ACM is van mening dat de indringende gesprekken die zij nu voeren waarschijnlijk de snelste route zijn om tot die 30 dagentermijn te komen. Mocht dat niet zo zijn, dan kan de ACM handhavend optreden. Ik heb geen enkele reden om eraan te twijfelen of ze dat gaan doen.

De heer Van Baarle (DENK):

Waaruit blijkt nou dat het de snelste route is, dat de ACM even een gesprekje gaat voeren? Dit duurt nu al een aantal dagen. Voor mensen zijn die dagen echt pijnlijk, want mensen zijn gewoon heel erg bang. Er verandert nog niks. Er is één energiebedrijf dat nota bene zegt: we gaan ons over een maand aan de regels houden. Mij dunk dat dat dan niet werkt. Waarom wordt er nou niet gewoon gelijk opgetreden met een boete? De wet wordt niet gehandhaafd: dan moet je optreden.

Minister Jetten:

Vanuit mijn rol vind ik dat we een onafhankelijk toezichthouder ook echt zijn werk moeten laten doen. De toezichthouder is van mening dat dit de snelste en meest effectieve route is om bedrijven zich aan de wet te laten houden. Dan moeten we ook een beetje op de ervaring van de ACM varen. Ik heb zelf in de afgelopen dagen in mijn contacten met de ACM ook het belang van snelheid benadrukt, omdat de prijsstijgingen worden aangekondigd in tijden van grote onzekerheid. Mensen dachten vorige week: het prijsplafond dat eraan komt geeft me eindelijk rust. Maar dit gooit alles weer overhoop. Ik deel dus zeer met u het belang van snelle duidelijkheid, de ACM die waar nodig handhavend optreedt en energieleveranciers die zich vrijwillig gaan houden aan

de 30 dagentermijn die we met elkaar in de wet hebben afgesproken.

De heer Grinwis (ChristenUnie):

We hebben in de jaren negentig en in het eerste decennium van deze eeuw de zeggenschap over onze energiemarkt verkwanseld. Het is tijd om die te herwinnen. Vandaag komt het erop aan om de consumenten te beschermen, niet als individuen die dan alle 3 miljoen een briefje moeten gaan sturen, maar als groep. Daarom mijn oproep en vraag aan de minister: kan hij niet alleen de ACM vragen handhavend op te treden, maar wordt ook in orde gemaakt dat consumenten die twee of drie weken lang sowieso te veel hebben betaald, gecompenseerd worden? Wordt dit dus goedge maakt? Want de jaarnota komt pas aan het eind van het jaar. In november/december gaan energiebedrijven nog een inspanning verrichten om iets te doen richting consumenten. Dat kan eenvoudig worden goedge maakt. Het kan niet zo zijn dat aan het eind van het liedje binnen 30 dagen een prijsverhoging is doorgevoerd.

De voorzitter:

De minister. We moeten echt iets korter zijn, meneer Grinwis.

Minister Jetten:

Dat zou vooruitlopen op de vraag of de 30 dagentermijn of 10 dagentermijn wordt toegepast. Maar ik interpreteer de vraag van de heer Grinwis maar even als: mochten energieleveranciers zich aan die 10 dagen houden, ondanks ingrijpen van de ACM, dan zullen we kijken naar de nadelige effecten die consumenten daarvan ondervinden. Ik heb net in antwoord op de heer Erkens ook gewezen op een aantal maatregelen die we breder treffen om consumenten beter te beschermen: een reële overstapvergoeding zodat er weer vaste contracten worden aangeboden, een minimumtarief voor teruglevering in de salderingsregeling en sterker toezicht van de ACM op de financiële positie van energieleveranciers. Maar de vorige week aangenomen motie — volgens mij was dat de motie-Segers/Marijnissen, of de motie-Marijnissen/Segers — vraagt om in de breedte te bekijken hoe consumenten in onze energiemarktwetgeving nog beter kunnen worden beschermd. Dat pak ik natuurlijk op. Ik zal de Kamer daar zo snel mogelijk verder over informeren.

Mevrouw Leijten (SP):

Ik stel maar even vast dat we een wet hebben waar men zich niet aan houdt en we hebben een toezichthouder die dat prima vindt. Tot zover de consumentenbescherming op de energiemarkt in Nederland! We kunnen die C uit ACM wel weghalen. Ik wil de minister iets voorhouden: afgelopen week heeft de hulpdienst van de SP in Nijmegen een ouder echtpaar geholpen, dat was vergeten één rekening te betalen en afgesloten zou worden. Energiedirect was onbereikbaar. ACM zegt: we helpen niet bij individuele situaties. Uiteindelijk is dat afsluiten niet gebeurd, omdat zij dagen hebben gebeld. Is dit nou de energiemarkt waar deze minister verantwoordelijk voor wil zijn? Wil de minister verantwoordelijk zijn voor een markt waarin de energiebedrijven de wet mogen overtreden en individuen bij een foutje of een vergeten rekening worden afgesloten? Is dit zijn markt?

Minister Jetten:

Nee, is het simpele antwoord. Bij energiecontracten heb je twee partijen, namelijk de consument en de energieleverancier, en die hebben zich allebei aan de wet te houden. Dat geldt dus ook voor de energieleverancier. Ik ben het niet met mevrouw Leijten eens dat de ACM nu de C in haar naam vergeet. Kijk maar naar de glasheldere uitspraken die de ACM afgelopen vrijdag al heeft gedaan over de 30 dagentermijn en het werk dat de ACM nu al aan het uitvoeren is om die bedrijven zich aan de wet met daarin die 30 dagentermijn te laten houden.

Ik wil één korte opmerking maken over het voorbeeld dat mevrouw Leijten aanhaalt. Ik zou het voorbeeld graag willen ontvangen, zodat ik het ook kan betrekken bij de gesprekken die ik met de energieleveranciers voer. Ik heb de afgelopen weken zelf geconstateerd dat individuele medewerkers van klantenservices bij energiebedrijven nu een ontzettend zware taak hebben. Zij zitten als consument vaak zelf ook in een onzekere situatie. Zij hebben de hele dag zeer bezorgde klanten aan de telefoon die door de hoge, stijgende energietarieven af en toe echt niet meer weten waar ze het zoeken moeten. Ik heb dus veel respect voor de klantenservicemedewerkers die hun best doen. Maar mijn oproep aan de directeuren van die energiebedrijven zou zijn dat het juist in deze tijden extreem belangrijk is dat de klantenservice op orde is, dat er voldoende mensen zijn die de telefoon aan kunnen nemen en dat de energieleveranciers ervoor zorgen dat mensen bij contact met de klantenservice van goede informatie worden voorzien en niet worden afgesloten als daar geen aanleiding toe is. Dat is echt de verantwoordelijkheid die de energieleveranciers de komende maanden moeten nemen.

Mevrouw Leijten (SP):

Het is heel terecht dat de heer Jetten de mensen die werken bij de energieleveranciers en die hun best doen, alle credits geeft, maar daar gaat het hier natuurlijk niet om. Het gaat hier over een toezichthouder die niet handhaaft en over mensen die thuis met angst en beven die energierekening zien. En er wordt niet ingegrepen! Wij vragen allemaal, van links tot rechts, om in te grijpen. Alle partijen hebben hier gezegd: grijp in! En de minister zegt: we hebben een wet; die wordt niet gehandhaafd en ik vind dat oké.

Minister Jetten:

Nee, dat verwerp ik echt. Dat heb ik niet gezegd. Ik heb gezegd: de ACM is kraakhelder. De wettelijke termijn tussen de aankondiging van een wijziging van je energietarief en het moment waarop die wijziging kan ingaan, is 30 dagen. Daar is ook sinds vrijdag helemaal niets aan gewijzigd. De ACM voert indringende gesprekken met de energieleveranciers. Ik ga ervan uit dat als dat niet leidt tot een vrijwillige aanpassing van die 10 naar 30 dagen, de ACM handhavend zal optreden en daartoe ook de juridische middelen die zij tot haar beschikking heeft, zal inzetten. Ik heb op basis van mijn contacten met de ACM geen enkele reden om eraan te twifelen dat zij dat als toezichthouder ook zal doen.

De heer Stoffer (SGP):

Ik begrijp dat de minister ook zelf contact heeft gehad met de energiebedrijven. Ik ben eigenlijk wel benieuwd. Als dé minister belt over deze kwestie, dan zou ik, mij inlevend in

de positie van zo'n directeur, zeggen: ja, u heeft wel een punt, zeker ook als je ziet waar we nu mee te maken hebben. Maar ik begrijp dat in ieder geval niet het gevolg is dat men gaat handelen zoals het maatschappelijk wenselijk is. Ik ben dus heel benieuwd wat zo'n directeur van een energiebedrijf nu tegen de minister zegt. Zegt hij: stuur de ACM maar? Of komt er helemaal geen reactie?

Minister Jetten:

Energieleveranciers wijzen op de zeer hoge inkoopprijzen waar zij zelf mee worden geconfronteerd. Zij zeggen dat zij ernaar streven om op een zo laat mogelijk moment tegen zo laag mogelijke prijzen in te kopen, om daarmee hun consumenten ook zo goed mogelijk te bedienen. Zij zeggen ook dat zij van mening zijn dat de 10 dagentermijn die ze nu zelf hanteren, in lijn is met de spelregels die ze als sector de afgelopen jaren hebben gehanteerd en die bij energieleveranciers ook vaak zijn verwerkt in hun algemene voorwaarden. Daar verwees de heer Erkens net ook naar. Maar die algemene voorwaarden zijn gewoon niet relevant als in de hoger liggende wetgeving een andere termijn is afgesproken. Dat is dus de reactie die ik van hen krijg. De reactie die ik aan hen teruggeef, is dat ik ervan uitga dat de ACM hierop zal handhaven en, als het nodig is, ook juridische instrumenten zal inzetten om die 30 dagentermijn desnoods af te dwingen.

Mevrouw Kröger (GroenLinks):

Deze hele situatie is natuurlijk precies waarom wij al heel lang voor een prijsplafond hebben gepleit, namelijk omdat we mensen, burgers, zekerheid willen bieden. Hopelijk komt die er zo snel mogelijk. Ik snap het volgende alleen niet. De minister zegt: ik wil zekerheid bieden aan consumenten, aan huishoudens, aan de mensen die nu met ongelofelijke zorgen zitten. Maar nu zegt hij eigenlijk: we gaan eerst kijken wat de ACM gaat doen en we voeren indringende gesprekken. Is dit niet het moment om hier gewoon duidelijkheid te bieden aan mensen, zodat ze weten waar ze aan toe zijn en weten dat ze gecompenseerd worden op het moment dat ze toch geconfronteerd worden met die hoge prijzen?

Minister Jetten:

Als ik die wettelijke bevoegdheid had gehad, dan had ik dat gedaan. We hebben het in dit land alleen zo geregeld dat niet de minister, maar de onafhankelijke toezichthouder daarop moet ingrijpen. Daarom heb ik de afgelopen dagen ook zelf aan de ACM overgebracht dat ik het belangrijk vind dat ze die 30 dagentermijn afdwingen, via die gesprekken en desnoods juridisch. Dat is echt de snelste manier om consumenten te beschermen, zoals ik wil, maar zoals ook de hele Kamer wil. Dat blijkt ook overduidelijk uit dit vragenuur. Wij voeren dit vragenuur nu met elkaar, maar ik kan me zomaar voorstellen dat ook de betrokken partijen dit vragenuur aan het volgen zijn.

De heer Thijssen (PvdA):

Wat goed dat we met dank aan de VVD een debat hebben over hoe we gaan ingrijpen op de vrije markt. Ik wil toch nog even doorgaan op het antwoord dat de minister gaf aan collega Grinwis. De minister gaat ervan uit dat de ACM gaat ingrijpen en dat die er alles aan gaat doen om ervoor

te zorgen dat die 30 dagentermijn wordt gerespecteerd. De minister zegt: als dat niet het geval is, dan ga ik ernaar kijken. Wat bedoelt de minister daar nou mee? Kan de minister gewoon toezeggen dat mensen bij de overheid terecht kunnen voor compensatie als die 30 dagentermijn niet wordt geëerbiedigd?

Minister Jetten:

Nee, want dan ga ik echt vooruitlopen op besluiten die de ACM nog moet nemen en die de energieleveranciers moeten nemen. Dat heeft, denk ik, op dit moment geen zin. De 30 dagentermijn in de wet is kraakhelder. Laten we bij dezen nogmaals de oproep doen dat het voor de rust en de voorspelbaarheid voor de consument goed zou zijn als energieleveranciers, die met ons het prijsplafond uitwerken, zelf ook vrijwillig de 30 dagentermijn hanteren, niet vanaf 1 november, maar per direct. We gaan er ook van uit dat de ACM anders handhavend zal optreden. Dit is wat we op dit moment het beste kunnen doen, want dit is de snelste manier om consumenten te beschermen.

De voorzitter:

Dank. Dan wil ik de minister voor Klimaat en Energie van harte bedanken voor de beantwoording.